

Hlavní myšlenky dokumentu Report of Findings - Recommendations for Mainstreaming Digital Education (EMPOWER University of West-Bohemia)

Report zpracovala: European Association of Distance Teaching Universities (EADTU)

Expertní tým: Jeff Haywood, University of Edinburgh; Piet Henderikx, EADTU/KU Leuven; Fred Truyen, KU Leuven; Darco Jansen, EADTU; George Ubachs, EADTU

Termín zpracování: listopad 2018

Digitální technologie na celém světě začínají plynule pronikat do mnoha oblastí života vysokých škol (vzdělávání, výzkum, transfer znalostí, administrativa, podnikání).

Digitální vzdělávání je nyní běžnou součástí aktivit většiny evropských vysokých škol a všech vysokých škol v zemích jako jsou Spojené státy americké, Velká Británie, Austrálie, Korea, Singapur.

Využití technologií ve vzdělávání je v těchto institucích často (a v nejlepším případě) vedeno špičkovou vizí a strategií a řízeno nejvyšším managementem vysoké školy (např. prorektorem, který má rozvoj digitálního vzdělávání na starosti).

Většina digitálního vzdělávání má formu blended learningu, kdy prezenční (face-to-face) formy vzdělávání jsou kombinovány s on-line vzděláváním. Je zde také patrné stále širší použití plně distančního (online) vzdělávání, a to především na úrovni magisterských studijních programů, s cílem přilákat nové cílové skupiny a udržet si dostatečný počet studentů. Otevřené vzdělávání, ve formě masivních otevřených online kurzů (MOOCs), se využívá v málo, ale stále se rozšiřuje díky MOOC platformám, které iniciovaly evropské vysoké školy.

Otevřené vzdělávání nabízí nejenom oslovení nových cílových skupin, ale je také cestou inovace vzdělávání a pomáhá rozšířit nábor studentů do běžných (bakalářských, magisterských, doktorských) studijních programů.

Na cestě k rozvoji digitálního vzdělávání je samozřejmě potřeba motivovat a podporovat inovace ve výuce a trénovat akademické pracovníky v pedagogice. Byly vyvinuty nástroje pro ocenění pedagogické činnosti i pro hodnocení kvality v prezenčním i on-line vzdělávání.

Působení v oblasti digitálního vzdělávání vyžaduje v současnosti dostupnost rozsáhlého portfolia aplikací a služeb. Pro inspiraci byly pro inspiraci ZČU zpracovány dva příklady univerzit

s dlouhodobými zkušenostmi a dobře rozvinutým digitálním vzděláváním, konkrétně KU Leuven a University of Edinburgh.

Report zpracování EADTU v rámci projektu EMPOWER shrnuje aktuální situaci na Západočeské univerzitě v Plzni (ZČU), v jejím regionálním i národním kontextu. Dokumentuje velmi pozitivní vývoj, ke kterému na ZČU dochází v posledních několika letech a který poskytuje solidní základ do budoucna. Univerzita je konfrontována s řadou příležitostí (např. rostoucí internacionalizace vzdělávání, plánované MOOC kurzy, potenciál celoživotního vzdělávání, již používané a stále se rozvíjející digitální vzdělávací prostředí na ZČU, vyjadřované nadšení některých akademických pracovníků atd.). Nicméně jsou tu i výzvy a bariéry (např. nedostatečný silný, centrální, integrovaný systém služeb pro podporu digitálního vzdělávání, nedostatečné ohodnocení učitelů, kteří se věnují online vzdělávání, nedostatečné pobídky pro zapojení kateder).

Při plánování rozvoje digitálního vzdělávání je potřeba věnovat pozornost i hlasu studentů. Studenti ZČU jsou pozitivní vůči používání technologií ve vzdělávání a vidí studijní zkušenost s digitálními technologiemi jako důležitý benefit pro své budoucí zaměstnání i celoživotní vzdělávání. Zároveň ale studentům záleží na tom, zda jsou/budou technologie zařazeny do výuky vhodně a ve vysoké kvalitě.

Na základě svých znalostí a mezinárodních zkušeností v oblasti digitálního vzdělávání sestavil expertní tým EADTU 10 Doporučení pro Západočeskou univerzitu v Plzni.

Západočeská univerzita v Plzni by měla:

1. Identifikovat v rámci vedení univerzity jasnou vizi a specifikovat roli, kterou by digitální vzdělávání mělo celkově na univerzitě hrát, přičemž je potřeba vzít v potaz specifickou pozici ZČU na trhu a vztahy s dalšími zúčastněnými stranami. Výstupem bude prohlášení o poslání ZČU v oblasti digitálního vzdělávání.
2. Vytvořit Strategii digitálního vzdělávání ZČU pro rozvoj myšlenek z prohlášení ve všech programech i předmětech, na všech kvalifikačních úrovních postupně v období 3 – 5 let. Strategie bude zahrnuta do celkového strategického záměru univerzity, konkrétně do strategie v oblasti výuky. Bude se věnovat:
 - blended learningu v rámci studia prezenčních studentů,
 - kombinovanému nebo distančnímu vzdělávání v oblasti dalšího vzdělávání, dalšího vzdělávání absolventů a specializovaných kurzů nabízených na (mezi)národní úrovni
 - otevřenému vzdělávání (MOOCs).

Je potřeba definovat úroveň, na které se v každé z těchto tří forem bude digitální vzdělávání bude používat. Rovněž je třeba prioritizovat cíle.

3. Používat nové formy výuky a učení v rámci mezinárodních studijních programů a v rámci spolupráce v oblasti mobility na bakalářské, magisterské a doktorské úrovni.
4. Zajistit, že Strategie digitálního vzdělávání ZČU, která bude vytvořena, se dotkne všech členů akademické obce, celé komunity ZČU.

- a. Jmenovat osobnost, která bude mít za implementaci Strategie digitálního vzdělávání ZČU odpovědnost. V dokumentu bude tato role definována jako “Ředitel digitálního vzdělávání”. Nicméně přesná pozice by byla vhodnější ve vedení univerzity. Na některých univerzitách je to prorektor, někde osoba přímo podřízená prorektorovi.
 - b. Vytvořte dočasnou pracovní skupinu pro digitální vzdělávání (Task Force) vedenou ředitelem digitálního vzdělávání se širokým zastoupením. Vedle členů akademické obce jednotlivých součástí by tato skupina měla zahrnovat i klíčové pracovníky servisních pracovišť (např. knihovna, IT apod.)
 - c. Doporučujeme dvoufázový přístup, kdy první menší skupina vedená ředitelem – řídicí výbor – připraví základ pro další fázi s ostatními členy pracovní skupiny.
5. V rámci pracovní skupiny je potřeba rozhodnout:
- která univerzitní a fakultní grémia (existující nebo nová) budou zodpovědná za podobu digitálního vzdělávání a jakým způsobem bude stav digitálního vzdělávání reportován z fakultní na univerzitní úroveň. V potaz by měl být brán systém zajišťování kvality výuky.
 - jak budou zajištěny zdroje pro digitální vzdělávání a další související služby (např. knihovna, IT, apod.). V potaz mohou být brány oba typy financování (běžné prostředky na podporu rozvoje univerzitních služeb i speciální dočasné financování z projektů podporujících inovaci).
 - jak nejlépe zajistit metodickou a technickou podporu
 - jak nejlépe zajistit služby v oblasti digitálního vzdělávání tak, aby byly vhodně vybrány, používány i průběžně upgradovány technologie potřebné pro online vzdělávání moderní univerzity
6. Vytvořit transparentní mechanismy na podporu a ocenění akademických pracovníků, kteří jsou inovátory, a těch, kteří poskytují vynikající výuku.
7. Zajistit, aby probíhala pravidelná revize kurikula předmětů a studijních programů a aby tento proces včetně zajištění kvality vždy zahrnoval zohlednění úlohy digitálního vzdělávání.
8. Integrovat infrastrukturu ICT pro blended a on-line vzdělávání s centrálními univerzitními IT systémy, např. se systémem pro zápis a správu studentů. Umožní to průběžné sledování a správu činností.
9. Ve světle současného nařízení o GDPR je třeba zefektivnit a zabezpečit komplexní správu údajů o studentech.
10. Vytvořit specializovanou službu pro videozáznam a související vývoj multimediálních učebních materiálů, včetně modelu jeho využití jednotlivými součástmi ZČU.